

Τὸ Ἱερὸν Σκευοφυλάκιον

Τὸ Ἱερὸν Σκευοφυλάκιον

Σκευοφυλάκια εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ κατεзоχὴν εἰς τὸ Ὁρθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ὑπῆρχαν ἀνέκαθεν προσηρτημένα εἰς τοὺς πατριαρχικοὺς ναοὺς καὶ ἐχρησίμευαν διὰ τὴν διαφύλαξιν καὶ τὴν προστασίαν τῶν πολυαρίθμων ἱερῶν ἀμφίων, ἐκκλησιαστικῶν ἀντικειμένων, σταχωμένων χειρογράφων κωδίκων, φορητῶν εἰκόνων καὶ γενικῶς ὅλων τῶν ἱερῶν κειμηλίων. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὰ σκευοφυλάκια ἀρχικῶς ὠνομάζοντο κειμηλιαρχεῖα καὶ διεκρίνοντο εἰς κειμηλιαρχεῖα σκευοφυλακίων καὶ εἰς κειμηλιαρχεῖα διακονικῶν.

Ἀρχικῶς τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ τὰ χρυσοποίκιλτα ἄμφια ἐφυλάσσοντο εἰς τὴν Πρόθεσιν καὶ εἰς τὸ Διακονικόν, εἰς τὰ δύο πλευρικὰ διαμερίσματα τοῦ ἱεροῦ Βήματος. Ὁ Συμεὼν Θεσσαλονίκης σημειώνει ὅτι οἱ Προθέσεις πορρωτέρω [τοῦ θυσιαστηρίου] ποτὲ ἦσαν ἐν τοῖς μεγάλοις ναοῖς διὰ τὴν φυλακὴν τῶν σκευῶν (PG 155, 348). Ὁ Ἰσίδωρος τοῦ Πυρομάλλου σημειώνει ὅτι τῆς ἁγίας Μεταλήψεως τελειωθείσης, τὰ ἅγια εἰς τὸ σκευοφυλάκιον εἰσφέρονται, οἱ δὲ ἱερεῖς εἰς τὸ σκευοφυλάκιον ἀπέρχονται καὶ τὰ ἱερὰ ἐκδύουσιν ἐγγὺς τῆς προθέσεως.

Εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ὑπάρχει ἐν ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ σημαντικοτέρων σκευοφυλακίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Συμφώνως μάλιστα πρὸς ἱστορικὰς μαρτυρίας, ὅταν ἡ ἁγία Ἑλένη ἀνήγειρε τὸν πρῶτον Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, ἐμερίμνησε, ὥστε νὰ διαμορφωθῇ ἰδιαίτερος χῶρος διὰ τὴν φύλαξιν τῶν ἱερῶν ἀφιερωμάτων. Εἰς τὸν χῶρον αὐτὸν κατετέθησαν τότε καὶ πολύτιμα αὐτοκρατορικὰ ἀναθήματα, καθὼς καὶ ἀργυρόχρυσος θήκη, παρασκευασθεῖσα ὑπὸ τῆς ἁγίας Ἑλένης, ἡ ὁποία περιεῖχε πολύτιμον τεμάχιον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ἡ θήκη αὕτη, τὸ χρυσοῦν γλωσσόκομον, ἐφυλάσσετο ἐντὸς ἰδιαιτέρου δώματος ἐξ ἀριστερῶν τῆς εἰσόδου τῆς Βασιλικῆς, ὅπως μαρτυρεῖται εἰς τὸ Ὀδοιπορικὸν τοῦ Ἀωνύμου: Κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς βασιλικῆς ταύτης ἀριστερὰ ὑπάρχει ὁ θάλαμος, ὅπου ὁ σταυρὸς τοῦ Κυρίου εἶναι ἐναποτεθειμένος. Ἀνάλογον πληροφορίαν παραδίδει τὸ 570 τὸ Ὀδοιπορικὸν τοῦ Ἀντωνίου: Ἐν τῇ Βασιλικῇ τοῦ Κωνσταντίνου, ἥτις γειτνιάζει πρὸς τὸν Τάφον καὶ τὸν Γολγοθᾶν, ἐν τῷ προαυλίῳ τῆς βασιλικῆς ταύτης ἐστὶ τὸ δωμάτιον, ἐνθα τὸ ξύλον τοῦ Σταυροῦ κατετέθη.

Πληροφορίαι διὰ τὸν πλοῦτον τῶν ἱερῶν κειμηλίων εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως ἀντλοῦνται ἀπὸ τὸ Ὀδοιπορικὸν τῆς Αἰθερίας, ὅπου ἀναφέρεται ὅτι κάθε Κυριακὴ οὐδὲν πανταχοῦ βλέπεις, εἰ μὴ χρυσὸν καὶ πολυτίμους λίθους καὶ μέταξαν. Ἐὰν δὲ ἴδῃς τὰ καλύμματα, καὶ ταῦτα εἶναι ὀλοσηρικὰ καὶ πεποικιλμένα ἐκ χρυσοῦ, ἐὰν δὲ τὰ παραπετάσματα, καὶ ταῦτα εἶναι ὀλοσηρικὰ καὶ ἐκ χρυσοῦ πεποικιλμένα. Πάντα δὲ τὰ ἐκ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων σκεύη ἐξάγονται τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὁ δὲ ἀριθμὸς ἢ τὸ βάρος τῶν κηρίων, τῶν κανδηλῶν καὶ λυχνίων ἢ τῶν διαφόρων σκευῶν πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτιμηθῇ ἢ περιγραφῇ.

Ἡ Αἰθερία ἀναφέρει ἐπίσης ὅτι ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος προσέφερε εἰς τὸ νεότευκτον σκευοφυλάκιον τοῦ Ναοῦ πλούσια δῶρα, παντοδαπὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ,

λίθοις τιμίοις πεποικιλμένα. Εἰς τὸν ἴδιον χῶρον προφανῶς θὰ ἐφυλάσσετο καὶ ἡ χρυσοῦφαντος ἱερὰ στολή, ἣν ὁ πανεύφημος Κωνσταντῖνος ὁ Βασιλεὺς τὴν Ἱεροσολύμων Ἐκκλησίαν γεραίρων δέδωκε τῷ Μακαρίῳ τῷ τῆς πόλεως ἐκείνης ἀρχιερεῖ, ἵνα ταύτην περιβαλλόμενος τὴν τοῦ θείου Βαπτίσματος ἐπιτελῇ λειτουργίαν, ἐκ χρυσῶν δὲ αὕτη κατεσκεύαστο νημάτων.

Εἰς τὴν συνέχειαν, τὸ ἱερὸν σκευοφυλάκιον τοῦ Παναγίου Τάφου ἐπλουτίσθη καὶ μὲ ἄλλα ἀφιερώματα, ὅπως αὐτὰ τῆς Εὐδοκίας καὶ τοῦ Θεοδοσίου, ὁ ὁποῖος μεταξὺ τῶν ἄλλων προσέφερε καὶ σταυρὸν χρυσοῦν διάλιθον πρὸς τὸ παγῆναι ἐν τῷ ἁγίῳ Κρανίῳ. Ἡ Αὐγούστα Θεοδώρα ἀφιέρωσε ἐδῶ τὸν μαργαριτόπλεκτον σταυρὸν τῆς καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπέστειλε πλῆθος ἄλλων ἱερῶν κειμηλίων, ὅπως τὸ ποτήριον ἀπὸ ὄνου, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐχρησιμοποίησε ὁ Χριστὸς εἰς τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον, καθὼς καὶ τὰ χρυσὰ σκεύη τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος. Ὅλα αὐτὰ τὰ πολύτιμα ἀφιερώματα ἐσυλήθησαν τὸ 614 κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς ἁγίας Πόλεως ἀπὸ τοῦς Πέρσας, ὅταν ἐπυρπολήθη καὶ κατεστράφη ὁ Ναὸς τῆς Ἀναστάσεως.

Μετὰ τὴν ἀνάκτησιν τῶν ἀπὸ τὸν Ἡράκλειον ἐπεστράφησαν πολλὰ ἀπὸ τὰ διαρπαγέντα ἱερὰ κειμήλια εἰς τὸ σκευοφυλάκιον τοῦ Παναγίου Τάφου, τὸ ὁποῖον ἤρχισε ἐκ νέου νὰ πλουτίζεται μὲ δωρεάς. Εἰς σύντομον μάλιστα χρονικὸν διάστημα, τὸ ἱερὸν σκευοφυλάκιον ἀπέκτησε τόσα σημαντικὰ εἰς ἀριθμὸν ἀφιερώματα, ὥστε κατέστη ἐν ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων σκευοφυλακίων τῆς βυζαντινῆς ἐπικρατείας. Ὅμως καὶ ἀπὸ τὰ κειμήλια αὐτὰ δὲν διεσώθη ἱκανὸς ἀριθμὸς, ἀφοῦ τὰ περισσότερα κατεστράφησαν κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας πυρπολήσεις τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, τὰς συνεχεῖς δηώσεις καὶ λεηλασίας, ἐνῶ ἄλλα ἐξεποιήθησαν διὰ ἐξοικονόμησιν χρημάτων εἰς τὰς δυσκόλους διὰ τὸ Πατριαρχεῖον ἐποχὰς ἣ ἐδωρήθησαν εἰς ἐξεχούσας προσωπικότητας. Πράγματι, εἰς τὰς πηγὰς σημειώνεται ὅτι ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Κύριλλος κατηγορήθη ὅτι διὰ τὰς ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας τοῦ Πατριαρχείου ἔλαβε καὶ ἐξεποίησε τὴν ἱερὰν στολὴν τοῦ Μακαρίου, δῶρον τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ ὅτι ὁ Πατριάρχης Θεοδόσιος ἀπέστειλε εἰς τὸν Κωνσταντινουπόλεως Ἰγνάτιον τὸν ποδῆρη [σάκκον] καὶ τὴν ἐπωμίδα σὺν τῇ μίτρᾳ, τὴν ἱερατικὴν στολὴν τοῦ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, τῇ σῇ περιποθήτῳ καὶ τιμίᾳ κεφαλῇ, ἅμα δὲ καὶ ἱερὸν σκεῦος τῶν κειμηλίων τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως καὶ κρατῆρα ἀργυροῦν ἐν εἰκόνι διάγλυφον, πρὸς ἁγιασμὸν τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας.

Τὸ 1009, ὅταν κατεστράφη ὁ Ναὸς τῆς Ἀναστάσεως ἀπὸ τὸν χαλίφην Ἀλ Χακὴμ, οἱ στρατιῶται τοῦ ἥρπαξαν ὅλα τὰ ἱερὰ ἄμφια καὶ τὰ χρυσὰ καὶ ἀργυρὰ σκεύη, τὰ ὁποῖα εἶχον εἰς τὸ μεταξὺ ἀποθησαυρισθεῖ εἰς τὸ σκευοφυλάκιον τοῦ Παναγίου Τάφου. Ὅμοίως, οἱ Λατίνοι, ὅταν ἐξεδιώχθησαν τὸ 1187 ἀπὸ τὸν Σαλαδῖνον, ἔλαβαν καὶ ὅλα τὰ ἱερὰ ἀφιερώματα τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἐνῶ ὁ Πατριάρχης τῶν Λατίνων ἀφῆρεσε ἐκ τοῦ ἁγίου Τάφου καὶ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν τὰ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κειμήλια καὶ κοσμήματα. Τέλος, ὅταν τὸ 1439 οἱ Μαμελοῦκοι ἐπεδίωξαν νὰ καταλάβουν τὸν Ναὸν καὶ νὰ τὸν μετατρέψουν εἰς τέμενος, ὁ Πατριάρχης Ἰωακεῖμ τοὺς ἐξηγόρασε προσφέρων εἰς αὐτοὺς 6.500 βενετικά χρυσὰ νομίσματα καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἱερὰ κειμήλια τοῦ σκευοφυλακίου τοῦ Παναγίου Τάφου.

Κατὰ τὴν μεταβυζαντινὴν περίοδον, τὸ σκευοφυλάκιον τοῦ Παναγίου Τάφου ηὐτύχησε νὰ δεχθῇ πλουσίας δωρεάς καὶ μεγάλης ἀξίας κειμήλια, προσφοράς ἀπὸ τὸ Ἱερὸν Κοινὸν τῆς Ἀγιοταφίτικῆς Ἀδελφότητος – Πατριάρχας, Ἀρχιερεῖς, Σκευοφύλακας, Μοναχοὺς –, ἀπὸ τοὺς τσάρους τῆς Ρωσίας καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῶν παραδουναβίων ἡγεμονιῶν, καθὼς καὶ ἀπὸ ἐπωνύμους καὶ ἀνωνύμους εὐσεβεῖς προσκυνητάς. Τὸ 1559 ὁ τσάρος Ἰωάννης, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν βοήθειαν τῶν

χιλίων χρυσῶν νομισμάτων, απέστειλε καὶ πολύτιμον σισύραν διὰ τὸν Πατριάρχην. Ἀλλὰ καὶ ὁ Βόρις Γουδουνώφ, τὸ 1593, πρὶν στεφῆ τσάρος, εἶχε ἀποστείλει εἰς τὸν Πανάγιον Τάφον κρυστάλλινον ποτήριον, διακεκοσμημένον μὲ πολυτίμους λίθους, τρεῖς χρυσᾶς λεκάνας καὶ χρυσοῦν θυμιατήριον. Ἐπίσης, ὡς τσάρος ὁ Βόρις εἰς ἀνταπόδοσιν τῶν δώρων, τὰ ὁποῖα ἔλαβε ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Σωφρόνιον, ἀφιέρωσε καὶ απέστειλε τὸ 1604 εἰς τὸν Πανάγιον Τάφον Ἑλληνικὸν Εὐαγγέλιον πλουσίως κεκοσμημένον διὰ λίθων πολυτίμων καὶ μαργαριτῶν, τὸ ὁποῖον σώζεται ἕως σήμερον εἰς τὸ ἱερὸν σκευοφυλάκιον. Ἀργότερον, τὸ 1606, ὅταν τὸ Πατριαρχεῖον εὕρισκετο καὶ πάλι εἰς οἰκονομικὴν δυσχέρειαν, ὁ τσάρος Θεόδωρος ἀπέστειλε τῷ Σωφρονίῳ 980 ρούβλια διὰ τὰ Μοναστήρια τοῦ Πατριαρχείου καὶ μετὰ τῆς παρακλήσεως νὰ τοποθετήσῃ δύο ἀκοιμήτους κανδηλάς ἐντὸς τοῦ ἁγίου Τάφου καὶ μίαν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ. Ἀντιθέτως, ὅταν τὸ 1622 οἱ Σέρβοι μοναχοὶ ἐξαιτίας χρεῶν ἐγκατέλειψαν τὴν ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Σάββα, ὁ Πατριάρχης Θεοφάνης, διὰ νὰ ἀποσβέσῃ τὸ χρέος τους καὶ νὰ περιέλθῃ ἡ περιώνυμος Λαύρα εἰς τὴν κυριότητα τῶν Ἑλλήνων, ἐπώλησε κειμήλια τοῦ ἁγίου Τάφου καὶ τὴν μίτραν αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον, ὅτε εὐρέθῃ ὁ Ὀρθόδοξος Σεῖδηλλάχ, ἐξηγόρασε ταῦτα παρὰ τῶν Ἑβραίων καὶ ἐξαπέστειλε τῷ Θεοφάνει.

Μεγάλην βοήθειαν προσέφερε εἰς τὸν Πανάγιον Τάφον τὸ 1634 καὶ ὁ εὐσεβὴς βοεβόδας Βασίλειος, ἐνῶ πλούσια δῶρα ἔλαβε τὸ 1643 ἀπὸ τὸν τσάρον Μιχαήλ καὶ ἡ τελευταία ἀποστολὴ τοῦ Πατριάρχου Θεοφάνους εἰς τὴν Ρωσίαν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἀνθίμου: δι' αὐτοῦ ἐστάλησαν 10 μεγάλαι εἰκόνες τοῦ Σωτῆρος, τῆς Θεοτόκου καὶ ἄλλων ἁγίων, πολύτιμος μίτρα διὰ τὸν Πατριάρχην 880 ρουβλίων καὶ ἄλλα πολύτιμα δῶρα. Ἐπίσης, ἀπὸ τὸν τσάρον Ἀλέξιον καὶ τὴν σύζυγόν του τὸ 1652 ἀπεστάλησαν εἰς τὸν ἅγιον Τάφον εἰκόνες, ἐκκλησιαστικὰ σκεύη καὶ ἱερὰ ἄμφια. Εἰς τὸ σκευοφυλάκιον τοῦ Παναγίου Τάφου φυλάσσεται καὶ ἡ ὁλόχρυσος μίτρα τοῦ Πατριάρχου Παΐσιου, ἡ ὁποία κατεσκευάσθη τὸ 1657.

Ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὴν τάξιν τοῦ ἱεροῦ σκευοφυλακίου ἐπέδειξε τὸ 1664 ὁ Πατριάρχης Νεκτάριος. Ἔτσι, ἐπειδὴ εἶχε ὑποπέσει εἰς τὴν ἀντίληψίν του ὅτι τὰ ἅγια λείψανα διεσκορπίζοντο ἀπὸ τοὺς πατέρας τῆς Ἀδελφότητος διὰ εὐλογίαν, ἐφρόντισε νὰ τοποθετηθοῦν εἰς κρυστάλλινας θήκας ὅσα ὀνομαστὰ καὶ μεμαρτυρημένα εὕρισκονται ἐκεῖ ἅγια λείψανα, δήσας αὐτὰ ἔξωθεν δι' ἀργυροῦ καταδέσμου καὶ θήσας ἐπιγραφὴν ἐν ἐκάστῳ τίνος ἐστὶ λείψانون. Εἰς τὴν συνέχειαν ὁ Νεκτάριος ἐταξινόμησε τὰ πολύτιμα ἱερὰ κειμήλια καὶ τὰ ἐτοποθέτησε εἰς δύο σκευοθήκας. Εἰς τὸ μέσον τῆς μιᾶς ἐξ αὐτῶν ἐτοποθέτησε ἀνδρομήκη ἀργυρόχρυσον σταυρόν, ὁ ὁποῖος ἐφιλοτεχνήθη εἰς τὸ Ἰάσιον, ἐνῶ μέρος τοῦ τιμίου ξύλου, τὸ ὁποῖον ἦτο λυτόν, ἔδωκε καὶ αὐτὸ ὁ Νεκτάριος μετὰ χρυσοῦ καὶ λίθων πολυτίμων καὶ ταῦτα λοιπὸν καὶ ἄλλα ἱερὰ σκεύη ἔβαλεν ἔσω τοῦ Σταυροῦ τούτου καὶ προσέταξεν ἐν τῇ τῶν ἁγίων δώρων εἰσόδῳ, ἵνα οἱ ἱερεῖς βαστάζωσι τὰ ἅγια λείψανα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν κρατῇ τὸν Τίμιον Σταυρόν καὶ προπορεύηται αὐτῶν.

Μὲ πολυτελεῆ ἄμφια καὶ ἱερὰ σκεύη ἐφοδίασε τὸν Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως καὶ ὁ Πατριάρχης Δοσίθεος, ὁ ὁποῖος τὸ 1671 ἀφίχθη εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ φέρων τεσσαράκοντα ἀργυρᾶς κανδηλάς, μίαν χρυσοῦν καὶ ἓν χρυσοῦν θυμιατήριον. Παρ' ὅλα αὐτά, ὅπως ὁ ἴδιος σημειώνει, τὸ 1683 πάντα τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ ἁγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου ἐνέχυρα εἶναι εἰς τὰς χεῖρας τῶν δανειστῶν, ἐξαιτίας τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν τῆς Ἀδελφότητος.

Τὸν 18ον αἰῶνα εἰς τὸ ἱερὸν σκευοφυλάκιον τοῦ Παναγίου Τάφου ἀφιερώθησαν πολλὰ καὶ ἀξιόλογα ἱερὰ κειμήλια, δωρεαὶ Ἀγιοταφιτῶν πατέρων, εὐσεβῶν

ἡγεμόνων, ἀλλὰ καὶ πιστῶν προσκυνητῶν. Ὅμως, κατὰ τὴν μεγάλην πυρπόλησιν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως τὸ 1808 ἀπὸ τοὺς Ἀρμενίους πάντα τὰ ἄμφια καὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ ἢ ἐκάησαν ἢ ἀνέλυσαν, ἀλλ' εὐτυχῶς ἐσώθη τὸ μέγα Σκευοφυλάκιον μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἱερῶν σκευῶν, κειμηλίων καὶ ἀγίων λειψάνων. Παρ' ὅλα αὐτά, ὅταν, κατὰ τὴν περίοδον 1819 – 1825, οἱ Ἀγιοταφίται πατέρες ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων, ἡ Ἀδελφότης ἠναγκάσθη νὰ διαλύσῃ καὶ χωνεύσῃ πάντα τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκευὴ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῶν λοιπῶν Μοναστηρίων. Ἐκτοτε τὸ ἱερὸν σκευοφυλάκιον τοῦ Παναγίου Τάφου συνεχῶς ἐμπλουτίζεται μὲ ἀφιερώματα, τὰ ὁποῖα εὐλαβῶς διαφυλάσσονται μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα ἱερὰ κειμήλια καὶ ἀποτελοῦν ἀπόδειξιν τῆς βαθείας πίστεως τῆς στρατιᾶς τῶν προσκυνητῶν, οἱ ὁποῖοι προστρέχουν ἀπὸ κάθε γωνίαν τῆς γῆς εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους.

Τὴν μέριμναν διὰ τὴν διαφύλαξιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἱερῶν κειμηλίων, ἔχει ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὁ Γέρων Σκευφύλαξ, ὁ ὁποῖος φυλάσσει τὰ σκευὴ καὶ τῶν ἱερῶν προνοεῖται καὶ τὰ τῶν ὕμνων καὶ τὰ τοῦ Ναοῦ εὐτακτεῖ καὶ τὰ τῶν ἀρχιερατικῶν ἐνδυμάτων καὶ τῶν λοιπῶν ἄλλων ἱερῶν κέκτηται τὴν φροντίδα. Τὸ ἀξίωμα τοῦ Σκευοφύλακος κατέχει ἐξέχουσαν θέσιν εἰς τὴν Ἀγιοταφίτικὴν Ἀδελφότητα καὶ, ὅπως χαρακτηριστικῶς σημειώνεται, τὸ ὀφίκιον τοῦτο ἐνεργεῖται μὲν καὶ σήμερον ποικιλοτρόπως εἰς πολλὰ καὶ διάφορα εὐαγῆ Μοναστήρια, ἀκριβέστερον μέντοι καὶ λαμπρότερον ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ Ναῷ τῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἀναστάσεως, ἥτοι ἐν τῷ Παναγίῳ Τάφῳ.

Ὁ πλουτισμὸς καὶ ἡ διαφύλαξις ὅλων τῶν ἱερῶν κειμηλίων τοῦ σκευοφυλακίου τοῦ Παναγίου Τάφου εἶναι καρπὸς τῶν μακραίωνων καὶ ἐπιπόνων προσπάθειῶν τῶν ἐκάστοτε ἀοιδίμων Πατριαρχῶν, τῶν Γερόντων Σκευοφυλάκων, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τῆς Ἀγιοταφίτικῆς Ἀδελφότητος. **ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΤΑΥΡΟΦΥΛΑΚΩΝ ΚΑΙ ΣΚΕΥΟΦΥΛΑΚΩΝ**

Πραῦλιος	336
Πορφύριος (ἅγιος)	394
Ἀναστάσιος	461
Κοσμᾶς	476
Χρῦσιππος	479
Κήρυκος	491
Ἰωάννης Γ'	513-524
Ἀζαρίας	578-602
Ἀναστάσιος	602-632
Δωρόθεος	632-634
Ἀγαθίας	1050
Ἰωσήφ	1118
Γεώργιος	1122
Νικόδημος	1140
Ἀναστάσιος	1185
Ἀντίοχος	1208
Εὐστάθιος	1240
Ἰλαρίων	1251
Εὐθύμιος	1281
Ἰωάννης	1320

Λεόντιος	1332
Ίωνᾶς	1360
Συμεών	1399
Ἡσαΐας	1435
Φιλόθεος	1460
Ἐφραῖμ	1482
Πορφύριος	1511
Πολύκαρπος	1540
Σάββας	1575
Ἀντώνιος	1577
Κοσμᾶς	1598
Κυριακὸς	1630
Θεοδόσιος	1655
Θεόκτιστος	1668
Ζακχαῖος	1677
Ἰωακείμ, μοναχὸς	1714
Δαυῖδ	1729
Σωφρόνιος	1755
Κοσμᾶς	1826
Ἀβράμιος	1827-1840
Ἀμβρόσιος	1848-1858
Σεραφεῖμ	1858-1895
Εὐθύμιος	1895-1917
Γεράσιμος	1917-1927
Κυριακὸς	1927-1960
Γερμανὸς	1960-1965
Δανιῆλ	1965-1981
Κυριακὸς	1981-1985
Νικηφόρος	1985-1988
Δανιῆλ(τὸ δεύτερον)	1988-2001
Θεοφύλακτος	2001-2002
Θεόφιλος	2002-2005